

Förslag till
Budget 2023
Plan 2024-2025

2022-07-16
Centerpartiet och Miljöpartiet de gröna

Inledning

Budget för 2023 med plan för 2024 och 2025 har tagits fram av den politiska oppositionen Centerpartiet och Miljöpartiet de gröna. Vi har enats om följande politiska ställningstagande:

I Orust kommun ska varje medborgare känna sig trygg och delaktig i utformandet och utförandet av den lokala politiken, och ha faktiskt inflytande. Vi vill därför påbörja arbetet med att införa medborgarbudget som en metod för utveckling av våra olika kommundelar.

Med en funktion som landsbygds- och näringslivsutvecklare på plats finns ambitionen att Orust ska vara en av landets främsta platser för kreativitet och innovativ företagsutveckling där kommunens goda förutsättningar för gröna och blå näringar tas tillvara.

Alla krafter; företag, enskilda, ideella föreningar och kommunala verksamheter ska arbeta tillsammans utifrån sina förutsättningar för att förbättra klimatet, för mer förnybar energi, för en bättre havsmiljö, ren luft och mindre gifter i vardagen. Vi vill arbeta för ett klimatneutralt Orust som är självförsörjande på elenergi, med ett vakande öga utifrån en koldioxidbudget.

När vi talar om tillväxt ska den vara socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar. Vi vill att Orust ska fortsätta ligga i framkant när det gäller skola och barnomsorg, samtidigt som vi bygger vidare på effektiv och högkvalitativ service och stöd inom omsorgssektorn.

Vi vet att föreningslivet i sina olika former skapar platser för möten mellan människor av olika åldrar, bakgrunder och erfarenheter där individer växer, något som är en omistlig del i ett starkt civilsamhälle. Därför är det viktigt med samverkan mellan kommun och civilsamhället, denna samverkan kan stärkas genom att ingå partnerskap med idéburna organisationer.

Politiska prioriteringar

Nedan sammanfattas de politiska prioriteringar som skiljer vårt förslag från majoritetens.

Sektor ledning och verksamhetsstöd

Orust behöver flera ben att stå på för att klara kommunens strategiska utvecklingsarbete, där såväl extern som intern kommunikation och samverkan bör ha stor plats. Vi ser med glädje att majoriteten förutom resurser till kontaktcenter nu tillför medel för att återinrätta en näringslivs- och landsbygdsutvecklare.

Vi ser ett stort behov av att stärka och effektivisera kommunens arbete för vuxna nyanlända, som efter det tvååriga etableringsstödet fortfarande står långt från arbetsmarknaden och riskerar att fastna i utanförskap med beroende av försörjningsstöd.

I vårt förslag får utvecklingsenheten ytterligare medel för att förstärka utvecklingsarbetet och utöka samverkan med frivilliga aktörer i civilsamhället genom att avtala om idéburet offentligt partnerskap (IOP) inom exempelvis integrationsåtgärder eller att starta en fritidsbank för begagnad fritidsutrustning. Att satsa på samverkan med civilsamhället ser vi är ett måste för framtiden!

Vi fördubblar också det årliga friskvårdsbidraget till 1600 kr/anställd från och med år 2024.

Sektor lärande

Vi stödjer majoritetens förslag att förstärka och utöka tidiga insatser genom utvecklad samverkan mellan skola och omsorg med målet att arbeta förebyggande och undvika att barn och ungdomar hamnar i utanförskap.

En viktig faktor för att höja kvaliteten i förskolan och tidigt identifiera behovet av extra stöd är personaltätheten. Sektor lärande tillförs hos oss 2,7 mnkr för att införa mindre barngrupper i förskolan de tre dagar i veckan då beläggningen av barn är som högst. Enligt sektorns egen utredning skulle det vara det mest kostnadseffektiva alternativet för att nå upp till Skolverkets riktlinje kring mindre barngrupper. Sektorn får också ett tillskott för att hålla ytterligare en fritidshems- och förskoleavdelning öppen under sommartid.

Inom kommunstyrelsens medel till förfogande avsätter vi 1 mnkr som reserv om det finns behov av fler skolbussar efter optimeringen och att det nya skolskjutsavtalet träder i kraft hösten 2022.

Sektor omsorg

Sektor omsorg får i vårt förslag en utökning av budgetramen för att fortsätta det omställningsarbete som påbörjats. När det gäller förebyggande arbete och stödverksamheter ser vi gärna att kommunen ingår flera avtal inom idéburet offentligt partnerskap (IOP). Det kan exempelvis innebära att kommunen kan teckna avtal så att arbetsmarknadsenheten kan samverka med Orust Återbruk istället för att bygga upp en egen verksamhet på Timmerhult.

För att förstärka arbetsmiljöansvaret och arbeta för att minska sjukfrånvaron tillför vi 2,5 mnkr år 2023 och totalt under hela planperioden 6,0 mnkr. Att se sina medarbetare och fånga upp impulser på exempelvis ohälsa är ett sätt att vara en attraktiv arbetsgivare. Därför vill vi arbeta för att begränsa antalet medarbetare per enhetschef inom omsorgen till max 22 medarbetare/chef. Ett annat sätt att vara en attraktiv arbetsgivare är att på en eller två enheter prova 30 timmars arbetsvecka och vara mer flexibel med heltid som norm.

Sektor samhällsutveckling

Vi ställer oss positiva till de satsningar som fortsatt görs i att möta näringslivets och kommuninvånarnas förväntningar på en effektiv och professionell hantering av bygglov, både effektivitet och kundnöjdhet ökar. Dessa satsningar stärker våra nya och befintliga företagens möjligheter att snabbare få de lov och tillstånd som man behöver för att bibehålla eller utöka sina verksamheter. Det stärker även vårt interna arbete där verksamheterna har behov av att lov hanteras skyndsamt och professionellt.

Tiden är mogen för att öka samarbetet med civilsamhället och våra medborgare för att göra hela Orust attraktivt. Hellre än en parkförvaltning vill vi därför använda medborgarbudget som en metod för att lyfta det ideella och lokala arbetet, där boende i våra olika kommundelar är delaktiga med att ta fram förslag på trivselhöjande åtgärder, mötesplatser och aktiviteter. Kommunen driver medborgarbudgetprocessen i nära dialog och tillsammans med föreningar och boende i projektform utifrån avsatta medel.

Sektorn får också en förstärkning till miljöenheten för miljöstrategiskt arbete. Vi vill att kommunen under 2023 tar fram en koldioxidbudget enligt regionens förenklade modell samt utökar miljöstrategins tjänst från 2024.

Mål för verksamheten

Målområde 1 - Attraktiv kommun

Riktade uppdrag utifrån den politiska plattformen	Sektor
a) Under år 2023 särskilt arbeta med bemötande till kunder och brukare från administrativ personal t. ex. handläggare och chefer. I uppdraget ingår också att se över skriftliga svar via t. ex. brev och e-post.	Alla
b) Utöka samverkan med frivillig organisationer, samfälligheter, föreningar och andra civila aktörer genom idéburet offentligt partnerskap (IOP).	Ledning och verksamhetsstöd
c) Upprätta en handlingsplan till strategin för integration i Orust kommun	Ledning och verksamhetsstöd

Målområde 3 – Attraktiv arbetsgivare

Riktade uppdrag utifrån den politiska plattformen	Sektor
d) Fortsätta utredningen gällande minskat antal anställda per enhetschef.	Omsorg
e) Genomföra ett pilotförsök med 30 timmars arbetsvecka på minst en enhet.	Omsorg

Budgetförändringar jämfört med kommunstyrelsens budgetförslag

Nedanstående förändringar utgår från budgetram 2022 och gäller från 2023 om inget annat anges.

- Budgeten bygger på oförändrad skattesats för hela planperioden, vilket innebär en skattesats på 22,61 kr. Utvecklingen av de ekonomiska förutsättningarna, såväl en positiv som negativ utveckling, kan innebära att skattesatsen behöver omprövas senare.
- Sektor ledning och verksamhetsstöd får utöver det som finns i kommunstyrelsens förslag 0,6 mnkr år 2023 och ytterligare 0,2 mnkr år 2024. Satsningen avser en succesiv höjning av friskvårdsbidraget från dagens 800 kr/anställd till 1200 kr/anställd och från år 2024 1600 kr/anställd. Satsningen avser också en förstärkning till utvecklingsenheten på 0,3 mnkr 2023 för att förstärka arbetet med landsbygdsutvecklings- och näringslivsfrågor samt utöka samverkan med civilsamhället genom så kallat idéburet offentligt partnerskap (IOP) inom exempelvis integrationsåtgärder och fritidsbank.
- Sektor lärande får utöver det som finns i kommunstyrelsens förslag 2,9 mnkr för att öka personaltätheten inom förskolan och sträva efter Skolverkets riktlinje kring mindre barngrupper samt att under sommartid ha ytterligare en fritidshems- och förskoleavdelning öppen.
- Sektor omsorg får utöver det som finns i kommunstyrelsens förslag 2,5 mnkr i förstärkning på åtgärder som syftar till att sänka sjukfrånvaron och vara en attraktiv arbetsgivare, exempelvis åtgärder som att minska antalet medarbetare per chef, utöka personalpoolen, öka antalet medarbetare samt testa en pilot med 30 timmas arbetsvecka. År 2024 tillförs sektorn ytterligare 1,5 mnkr och år 2025 ytterligare 2 mnkr till fortsatt förstärkning inom vård och omsorg. Sektorn får inte 0,6 mnkr till projekt Timmerhult då denna verksamhet kan ske i samverkan med andra aktörer istället för att bygga upp en egen verksamhet.
- I sektor samhällsutveckling finns en budgetram på 3,5 mnkr avsatt för parkenhet. Sektorn får behålla 1 mnkr av dessa för att färdigställa påbörjade åtgärder och fortsatt underhålla de åtgärder som genomförts. År 2024 får sektorn endast behålla 0,5 mnkr av den ursprungliga budgeten. I kommunstyrelsens förslag skulle sektorn få en succesiv utökning av investeringsbidraget till föreningar. Sektorn får endast den första höjningen på 0,6 mnkr som innebär att den totala bidragspotten är 1 mnkr från år 2023. Utökningen som planerades år 2024-2025 med 0,3 mnkr vardera år omprioriteras till en satsning på medborgarbudget istället.
- Sektor samhällsutveckling får utöver det som finns i kommunstyrelsens förslag, inklusive ovan justeringar, 1 mnkr till utveckling och satsning på medborgarbudget. Det är en modell för att involvera medborgare och föreningar i att prioritera resurser på trivselhöjande åtgärder, mötesplatser och aktiviteter för att göra hela Orust attraktivt. År 2024 utökas medborgarbudgeten till 1,2 mnkr och år 2025 1,5 mnkr. Sektorn får också en förstärkning till miljöenheten på 0,1 mnkr 2023 och ytterligare 0,3 mnkr från år 2024 för miljöstrategiskt arbete.
- Inom kommunstyrelsens medel till förfogande finns utrymme, max 1 mnkr som reserv om det finns behov av fler skolbussar efter optimeringen och att det nya skolskjutsavtalet träder i kraft hösten 2022.
- De finansiella kostnaderna beräknas bli något lägre, framförallt år 2025 eftersom det inte krävs lika hög nyupplåning för investeringar då resultatnivån är högre än i kommunstyrelsens förslag år 2024 och 2025.

Investeringar

Investeringsnivån motsvarar samma nivåer som i kommunstyrelsens förslag. Dock ska investeringar för motsvarande 5 mnkr per år prioriteras i reservkraft och solpaneler samt så snart som möjligt en satsning på utemiljön på Ellös skola.

Årets resultat och finansiella mål

Årets resultat budgeteras högre år 2024 och 2025 än i kommunstyrelsens förslag. Resultatet motsvarar 2,6 % av skatter och bidrag per år istället för 2,3 % år 2024 och 2 % år 2025. Ett högre resultat innebär lägre behov av nyupplåning. Även de finansiella målen soliditet och självfinansieringsgrad av investeringar är högre än i kommunstyrelsens förslag på grund av bättre resultat.

Driftsbudget

Driftsbudget mnkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Politisk verksamhet	-13,0	-14,2	-14,6	-14,2
Sektor ledning och verksamhetsstöd	-65,5	-64,9	-64,8	-63,8
Sektor lärande	-397,2	-400,5	-401,5	-400,8
Sektor omsorg	-404,8	-412,0	-417,2	-424,6
Sektor samhällsutveckling	-75,3	-75,4	-74,8	-74,5
Affärsdrivande Vatten och avlopp	0,0	0,0	0,0	0,0
Affärsdrivande Renhållning	0,0	0,0	0,0	0,0
Ofördelad budget (lön, pris, kap, hyra, lokalv, kost)	-16,9	-53,6	-84,1	-114,6
Summa nämndsverksamhet	-972,7	-1 020,6	-1 056,8	-1 092,4
Pensionskostn/skuldförändr. avseende semesterlön/arbetsgivaravg.	-21,3	-34,8	-34,0	-28,5
Försäljning fastigheter, mark	0,0	5,0	5,0	2,0
Återlagda kapitalkostnader (internränta)	12,3	18,3	26,1	27,7
Kommunstyrelsens medel till förfogande	-0,3	-2,2	-1,0	-1,0
Summa nettokostnad	-982,0	-1 034,2	-1 060,8	-1 092,2
Skatteintäkter	816,0	870,6	902,7	935,0
Generella statsbidrag	201,7	204,0	205,2	207,5
Finansiella intäkter	1,2	1,5	1,6	1,7
Finansiella kostnader	-8,3	-17,3	-20,4	-22,4
Årets resultat	28,6	24,6	28,3	29,6

Ramförändringar mellan åren

Ramförändringar mnkr	År 2023	År 2024	År 2025
Politisk verksamhet			
Ingående budget	13,0	14,2	14,6
Minskad budgettram, valnämnd	-0,4		-0,4
Utökad budgettram, satsning/prioritering	1,6	0,4	
Ny budgettram	14,2	14,6	14,2
Sektor ledning och verksamhetsstöd			
Ingående budget	61,1	64,9	64,8
Minskad budgettram, ny webbplats och kontaktcenter	-0,5	-0,4	-1,0
Utökad budgettram, satsning/prioritering	4,4	0,3	
Ny budgettram	64,9	64,8	63,8
Sektor lärande			
Ingående budget	395,1	400,5	401,5
Volymförändring övergripande resursfördelningsmodell	3,2	0,4	0,2
Minskad budgettram, nytt skolskjutsavtal	-3,8		
Utökad budgettram, satsning/prioritering	6,0	0,6	-0,9
Ny budgettram	400,5	401,5	400,8
Sektor omsorg			
Ingående budget	403,6	412,0	417,2
Volymförändring övergripande resursfördelningsmodell	3,8	5,1	4,9
Minskad budgettram, hemtagningseffekt externa placeringar	-2,1	-2,0	
Utökad budgettram, satsning/prioritering	6,8	2,0	2,5
Ny budgettram	412,0	417,2	424,6
Sektor samhällsutveckling			
Ingående budget	75,3	75,4	74,8
Minskad budgettram, ÅVS STO-bro, handläggare byggenheten, parkenhet	-3,0	-1,1	-0,6
Utökad budgettram, satsning/prioritering	3,1	0,5	0,3
Ny budgettram	75,4	74,8	74,5